

สมาคมเลขาธิการรัฐสภา (Association of Secretaries General of Parliaments - ASGP)

๑. ประวัติโดยสังเขป

สมาคมเลขาธิการรัฐสภาจัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกในการประชุมสหภาพรัฐสภาปี พ.ศ. ๒๔๘๑ โดยมีผู้แทนจาก ๒๐ ประเทศเข้าร่วมประชุม และจากการประชุมดังกล่าวได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่พิจารณาวัตถุประสงค์และข้อเสนอแนะของสมาคมฯ คณะอนุกรรมการได้เริ่มการประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ และต่อมาในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้มีการร่างธรรมนูญและระเบียบข้อบังคับของสมาคมฯ รวมทั้งวัตถุประสงค์และขอบเขตของการดำเนินงานของสมาคมฯ ขึ้น หลังจากนั้นในวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ สมาคมฯ ได้เปิดการประชุมอย่างเป็นทางการครั้งแรก โดยที่ประชุมได้ให้การรับรองธรรมนูญของสมาคม ซึ่งมีชื่อว่า “หน่วยอิสระของเลขาธิการรัฐสภา” (Autonomous Section of Secretaries General of Parliaments) ในเวลาต่อมา สมาชิกของสมาคมฯ มีความเห็นว่าชื่อของสมาคมฯ อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมาคมฯ กับสหภาพรัฐสภา โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสมาคมฯ ซึ่งได้แยกกันอย่างเด็ดขาดจากสหภาพรัฐสภา ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ จึงได้มีการประชุมพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างและระบบงานของสมาคมฯ ใหม่ รวมทั้งได้มีการเปลี่ยนชื่อของสมาคมฯ จากเดิมมาเป็น “สมาคมเลขาธิการรัฐสภา” ซึ่งเป็นชื่อปัจจุบันของสมาคมฯ

๒. การดำเนินงาน

สมาคมเลขาธิการรัฐสภาเป็นองค์กรความร่วมมือของเลขาธิการรัฐสภานานาชาติซึ่งมีภารกิจที่สำคัญ คือ การเรียนรู้กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และกระบวนการของรัฐสภา การพัฒนาระบบรัฐสภาให้มีความก้าวหน้าและเข้มแข็ง รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับระบบรัฐสภาแก่บุคลากรในวงงานรัฐสภาและสาธารณชนทั่วไป และการให้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาด้วยกัน การดำเนินงานที่สำคัญของสมาคมเลขาธิการรัฐสภา คือ การแลกเปลี่ยนเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภานานาชาติ และจัดทำเอกสารความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและรัฐสภา โดยมีลักษณะเป็นกึ่งรายงานการศึกษา ซึ่งจะ เป็นเอกสารพื้นฐานของการค้นคว้าด้านรัฐสภาศึกษาในขั้นสูงต่อไป

๓. แบบสอบถามและรายงาน (Questionnaires and Reports)

- สมาคมฯ จะรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากสมาชิกของสมาคมฯ ในหัวข้อที่เป็นความสนใจทั่วไปโดยดำเนินการผ่านการทำแบบสอบถาม
- สมาชิกที่ต้องการเชิญตอบแบบสอบถามจะต้องได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการบริหาร (Executive Committee) และสมาคมฯ ก่อนว่าหัวข้อดังกล่าวมีความเหมาะสมสำหรับการจัดทำแบบสอบถามหรือไม่
- เมื่อหัวข้อได้รับความเห็นชอบแล้ว สมาชิกผู้รับผิดชอบจะดำเนินการผลิตร่างแบบสอบถาม (Draft Questionnaire) ซึ่งเป็นไปตามการแก้ไขและความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารและสมาคมฯ
- ทีมที่ได้รับความเห็นชอบ เลขานุการร่วม (Joint Secretaries) จะดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับสภาที่เป็นสมาชิก ให้เลขาธิการนั้นส่งคำตอบกลับไปยังสมาชิกผู้รับผิดชอบ โดย

สมาชิกผู้รับผิดชอบนี้จะทำการวิเคราะห์คำตอบที่ได้รับและนำเสนอผลที่ได้รับจากแบบสอบถามให้แก่สมาคมฯ โดยการนำเสนอประเด็นอภิปราย ซึ่งสิ่งที่จะได้รับการตีพิมพ์ลงใน “Constitutional and Parliamentary Information” ซึ่งเป็นวารสารของสมาคมฯ และมีกำหนดการตีพิมพ์ ปีละ ๒ ครั้ง โดยเนื้อหาในเล่มจะเกี่ยวกับบทความด้านกฎหมายและพัฒนากล้าสุดในวงการรัฐสภา ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารอาจจะเสนอ

(ก) ให้มีการอภิปรายทั่วไป (General Debate) ในผลที่ได้รับจากแบบสอบถาม

(ข) ให้ที่ประชุมสมาคมฯ รับรองรายงานตามที่ได้มีการวิเคราะห์คำตอบของแบบสอบถาม โดยสมาชิกผู้รับผิดชอบที่ทำแบบสอบถามจะเป็นผู้จัดทำเป็นร่างรายงาน และส่งเวียนให้กับสมาชิกทุกคน และให้มีการอภิปรายร่างรายงานและแก้ไขในการประชุมคราวถัดไป รายงานที่ได้รับการแก้ไขจะได้รับความเห็นชอบเป็นขั้นตอนสุดท้ายจากสมาคมฯ

๔. การนำเสนอประเด็นอภิปราย (Communications)

- ในการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภาแต่ละครั้ง สมาคมเลขาธิการรัฐสภาจะมีแบบฟอร์มสำหรับสมาชิกที่ต้องการนำเสนอประเด็นอภิปราย (Communications) ต่างๆ โดยเฉพาะ พัฒนากล้าสุดในรัฐสภาของตนต่อที่ประชุม ซึ่งสมาชิกที่ต้องการเสนอประเด็นอภิปรายต่อที่ประชุมดังกล่าว จะต้องระบุหัวข้อเรื่องที่จะเสนอต่อที่ประชุมลงในแบบฟอร์มดังกล่าว แล้วส่งกลับให้ทางสมาคมเลขาธิการรัฐสภาก่อนการประชุมฯ จะเริ่มขึ้นอย่างน้อยหนึ่งสัปดาห์ในทางปฏิบัติ จากนั้น คณะกรรมการบริหาร (Executive Committee) ของสมาคมเลขาธิการรัฐสภาจะทำการพิจารณาว่าเรื่องใดสมควรบรรจุอยู่ในวาระการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ซึ่งการพิจารณาหัวข้อเรื่องดังกล่าว จะมีขึ้นในวันแรกของการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

- บทสรุปการนำเสนอดังกล่าวจะอยู่ในรายงานการประชุมและตีพิมพ์ในวารสาร “Constitutional and Parliamentary Information” ของสมาคมฯ

๕. โครงสร้างและระบบงาน

โครงสร้างของสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประกอบด้วย ที่ประชุมประจำปี (General Assembly) และคณะกรรมการบริหาร (Executive Committee) โดยมีประธานสมาคมเลขาธิการรัฐสภาเป็นประธานคณะกรรมการบริหาร ในคณะกรรมการบริหารยังมีรองประธานสมาคมฯ อีก ๒ คน กรรมการบริหาร ๘ คน และผู้เคยดำรงตำแหน่งประธานสมาคมฯ ซึ่งเป็นสมาชิกหรือสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสมาคมฯ การประชุมประจำปีของสมาคมฯ จะประชุมพร้อมกับการประชุมสหภาพรัฐสภาปีละ ๒ ครั้ง ครั้งแรกจะเป็นการประชุมประจำปีฤดูใบไม้ผลิ ในราวเดือนมีนาคมหรือเมษายน และครั้งที่สองเป็นการประชุมประจำปีฤดูใบไม้ร่วง ประมาณเดือนกันยายนหรือตุลาคม

ประธานของสมาคมเลขาธิการรัฐสภาคนปัจจุบัน คือ Mrs. Doris Katai Katebe Mwinga เลขาธิการรัฐสภาสาธารณรัฐแซมเบีย ซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี (ฤดูใบไม้ร่วง ปี ๒๕๕๗ – ฤดูใบไม้ร่วง ปี ๒๕๖๐)

๖. ประเทศสมาชิก

สมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประกอบด้วย เลขาธิการรัฐสภา และรองเลขาธิการรัฐสภาจากรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ไม่ว่ารัฐสภาประเทศนั้นจะเป็นสมาชิกของสหภาพรัฐสภาหรือไม่ และจากรัฐสภาหรือสมัชชาอื่นที่เป็นสมาชิกของสหภาพรัฐสภา นอกจากนี้ เลขาธิการและรองเลขาธิการของสมัชชา-รัฐสภาจะระหว่างประเทศอาจเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมฯ ได้ ในกรณีที่เลขาธิการรัฐสภาหรือรอง-

เลขาธิการรัฐสภาไม่สามารถเข้าร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ของสมาคมฯ โดยตรงหรือโดยอ้อมได้ สมาคมฯ อาจจะพิจารณารับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐสภาที่เลขาธิการรัฐสภานั้นเสนอเป็นสมาชิกของสมาคมฯ ได้ แต่ทั้งนี้ แต่ละสภามีผู้แทนซึ่งเป็นสมาชิกสมาคมฯ พร้อมกันได้ไม่เกิน ๒ คน โดยปัจจุบัน สมาชิกสมาคมเลขาธิการรัฐสภาของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ นางสาวทิพย์ เชาวลิตรวิธ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ในปัจจุบัน สมาคมเลขาธิการรัฐสภามีประเทศสมาชิกจำนวน ๑๔๑ ประเทศ และสมาชิกสมทบจำนวน ๑๓ องค์กร โดยทุกประเทศในอาเซียนเป็นสมาชิกสมาคมฯ ทั้งสิ้น ยกเว้นบรูไนดารุสซาลาม ส่วนประเทศในแถบภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและภูมิภาคอื่นๆ ล้วนเป็นสมาชิกสมาคมฯ เช่นกัน

๗. เงินค่าบำรุง

ประเทศสมาชิกจะต้องชำระเงินค่าบำรุงสมาคมเลขาธิการรัฐสภาเป็นจำนวนเงิน ๔๐๐ ฟรังก์สวิส หรือประมาณ ๑๔,๓๖๐ บาท ต่อปี (อัตราแลกเปลี่ยน ๑ ฟรังก์สวิส เท่ากับ ๓๕.๙๐ บาท ณ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙) โดยการโอนเงิน (credit transfer) เข้าบัญชีสมาคมเลขาธิการรัฐสภา

๘. ข้อบังคับ

ข้อบังคับของสมาคมฯ ได้มีการเสนอให้แก้ไขครั้งล่าสุดในการประชุมสมาคมเลขาธิการรัฐสภา ประจำฤดูใบไม้ผลิ ปี ๒๕๕๓ ณ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๒๘ มีนาคม – ๑ เมษายน ๒๕๕๓ เพื่อให้ข้อบังคับของสมาคมฯ มีความทันสมัยต่อวิสัยทัศน์ของสมาคมฯ ในปัจจุบัน โดยการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอยู่ในขอบเขตสองประการ คือ การเปลี่ยนแปลงสถานะสำหรับสมาชิกจาก องค์การระหว่างประเทศ และการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร สำหรับในแต่ละหมวดระดับถึง วัตถุประสงค์ของสมาคมฯ องค์ประกอบและโครงสร้างของสมาคมฯ การประชุม คณะกรรมการบริหาร วิธีการออกเสียงลงคะแนน การจัดทำรายงานการประชุม ภาษาที่ใช้ งบประมาณ และการแก้ไขกฎของสมาคมฯ

๐ ๐ ๐ ๐ ๐ ๐

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙